

OBSAH

PŘEDMLUVA	13
PRVNÍ ČÁST: VŽDYŤ JSME SMRTELNÍ	
1. OCHOČENÁ SMRT	17
S vědomím, že smrt je nablízku	17
Mors repentina	23
Výjimečná smrt světcova	25
Na smrtelném loži - důvěrně známé obřady na rozloučenou	27
Veřejná povaha smrti	32
Přežitky: Anglie 20. století	33
Rusko v 19. a 20. století	34
Mrtví spí	37
V rozkvetlé zahradě	39
Odevzdané přijímání nevyhnutelnosti	42
Ochočená smrt	43
Poznámky	45
2. AD SANCTOS; APUD ECCLESIAM	48
Pod světcovou ochranou	48
Hřbitovy za hradbami. Mrtví intra muros	52
Hřbitov: „lůno církve“	59
Pohřbívání prokletých	62
Právní předpisy: pohřby v kostele jsou zakázány. Praxe: kostel je hřbitov ..	66
Atrium a carnarium	71
Velké společné jámy	77
Ossuaria	81
Velký otevřený hřbitov	83
Útočiště a bydlíště. Náměstí a veřejné prostranství	84
Kostel nahrazuje světce. Ale jaký kostel?	94
V kostelním areálu. Kde přesně?	101
Kdo v kostele? Kdo na hřbitově? Příklad z Toulouse	106
Příklad z Anglie	114
Poznámky	118
DRUHÁ ČÁST: SMRT SEBE SAMA	
3. POSLEDNÍ HODINKA. REKAPITULACE ŽIVOTA	127
Eschatologie - ukazatel mentality	127
Konec světa a druhý příchod Kristův	129
Soud na konci věků. Kniha života	131

Soud na konci života	139
Umrličí tematika	142
Byl to vliv kazatelské činnosti, nebo vysoké úmrtnosti?	158
Vášnivě lpění na životě	163
Avaritia a zátiší. Sběratel	168
Nezdar a smrt	174
Poznámky	177
4. ZÁRUKY PRO ONEN SVĚT	180
Starodávné obřady: rozhřešení, přehnaný smutek, přenášení těla	180
Modlitby za zesnulé	187
Stará liturgie: čtení jmen	189
Strach ze zatracení. Očistec a čekání	193
Římská mše - mše zádušní	196
Orodování z kazatelny	198
Mnišské vnímání smrti a církevní pokladnice	199
Nové obřady v druhé polovině středověku: role duchovenstva	203
Nový pohřební průvod: procesí duchovních a chudých	207
Tělo se teď skrývá v rakvi a pod katafalkem	211
Mše v den pohřbu	216
Smuteční obřady v kostele v den pohřbu	219
Smuteční obřady ve dnech následujících po pohřbu	223
Dobročinné fundace. Jejich veřejná povaha	226
Bratrstva	228
Záruky pro tento i onen svět. Úloha závěti. Přerozdělování majetku	234
Bohatství a smrt. Užívací právo	239
Požízení závěti: morální povinnost a osobní výpověď	242
Závěť jako literární žánr	245
Ještě o ochočené smrti	248
Poznámky	249
5. LEŽÍCÍ A SE MODLÍCÍ SE NA NÁHROBCÍCH. HROBY DUŠÍ	253
Hrob se stává bezejmenným	253
Přechod od sarkofágu k rakvi a truhle. Pohřby chudých „bez bedny“	256
Památka zesnulých, umístění těla	258
Výjimka z anonymity: světci a ctihodní lidé	260
Dva posmrtné životy: pozemský a nebeský	265
Situace koncem 10. století	267
Návrat k náhrobnímu nápisu	268
Nejprve oznámení totožnosti a modlitba	269
Oslovení kolemjoucích	270
Dlouhé životopisné vyprávění o hrdinství a mravnosti zesnulého, jež mělo uchovat jeho památku	273

Rodinné cítění	283
Typologie hrobů podle tvarů. Hrob s epitašem	287
Svislý a nástěnný hrob. Velký pomník	288
Vodorovný hrob zapuštěný do podlahy	291
V pomyslném muzeu náhrobků: socha ležícího nebožtíka	294
Zesnulý vystavený v poloze ležícího	298
Stěhování duše	302
Zpodobení ležícího a modlíciho se na jediném, dvoupatrovém náhrobku	306
Modlíci se	310
Návrat podobizny na náhrobek. Posmrtná maska. Pomník zesnulého v podobě sochy	316
Eschatologický význam ležícího a modlíciho se	323
Na hřbitově: kříže na hrobech	325
Hřbitov v Marville	332
Fundační tabule	335
Hroby duší	340
Exvota	346
Rodinné kaple a krypty	349
Poučení z pomyslného muzea	353
Poznámky	355

